

SPRAWOZDANIE Z OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWO-METODYCZNEJ: „ROZWIJANIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I POSTAW W KSZTAŁCENIU NEOFILOLOGICZNYM – NOWE WYZWANIA”

Rozprawy Społeczne, Nr 1 (VII), 2013

Małgorzata Dąbrowska, Izabela Dąbrowska

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Dąbrowska M., Dąbrowska I. (2013), *Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-metodycznej: „Rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw w kształceniu neofilologicznym – nowe wyzwania”*. Rozprawy Społeczne, 1 (VII), p. 157-160

Zmiany zachodzące obecnie w europejskich systemach kształcenia na studiach wyższych, uwarunkowane koniecznością dostosowania standardów nauczania w naszym kraju do wymogów UE oraz ujednoczenia interpretacyjnego wyników osiągniętych przez absolwentów uczelni w krajach o odmiennych systemach nauczania, skłaniają specjalistów różnych specjalności i specjalizacji, w tym neofilologów, do pracy nad ciągłym unowocześnianiem programów nauczania i wymiany doświadczeń. Pojawia się szereg nowych wyzwań, jakie wynikają z potrzeby stałego podnoszenia jakości i efektów zarówno nauczania, jak i uczenia się, co na studiach filologicznych oznacza przede wszystkim rozważenie realnych możliwości rozwijania nie tylko praktycznych umiejętności płynnego i skutecznego posługiwania się danym językiem obcym, lecz również sprawnego przyswajania niezbędnej filologowi wiedzy o kulturze i literaturze wybranego obszaru językowego. Ze względu na specyfikę kształcenia na studiach filologicznych, w tym potrzeby kształcenia językowego, wyłania się dziś wiele nowych problemów natury teoretycznej i praktycznej dotyczących nauczania samych przedmiotów akademickich ujętych w programach tych studiów, jak i w zakresie dydaktyki języków obcych na poziomie zaawansowanym.

Okazją do podjęcia dyskusji nad wieloma aspektami pracy dydaktycznej na szczeblu szkolnictwa wyższego, problemami nauczania i uczenia się oraz licznymi pytaniami, którym musi stawić czoła zarówno współczesny nauczyciel akademicki, jak i student neofilologii stała się konferencja naukowo-metodyczna zorganizowana po raz drugi przez Instytut Neofilologii Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II. Konferencja odbyła się w budynku naszej uczelni 28 września 2012 roku. Zamiarem organizatorów było zaproszenie do dyskusji merytorycznej nie tylko nauczycieli szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych, lecz także nauczycieli szkół średnich przygotowujących abi-

turientów do podejmowania językowych studiów licencjackich. Tematy rozważań uczestników konferencji koncentrowały się zatem wokół zagadnień przekazywania i budowania rzetelnej wiedzy fachowej, rozwijania kompetencji językowej i komunikacyjnej oraz promowania postaw aktywności, otwartości i samodzielności w kształceniu studentów kierunków filologicznych w zakresie różnych specjalności i specjalizacji, wśród których szczególnie wiele uwagi poświęcono kształceniu w zakresie specjalizacji nauczycielskiej i tłumaczeniowej.

Uroczystego otwarcia konferencji w imieniu władz uczelni dokonał Jego Magnificencja prof. dr hab. Mieczysław Adamowicz, Rektor PSW w Białej Podlaskiej. Życzył uczestnikom i zaproszonym gościom owocnej pracy w trakcie sesji plenarnych oraz satysfakcjonującej wymiany doświadczeń zawodowych. Konferencję uświetniła swoją obecnością prof. dr hab. Maria Wysocka z Instytutu Języka Angielskiego Uniwersytetu Śląskiego. Jako gość honorowy wygłosiła wykład plenarny pt. „Problematyka rozwijania kompetencji komunikacyjnej L2 w procesie nauczania-uczenia się języka obcego” oraz wzbogaciła dyskusje uczestników spotkań swoją wiedzą i wieloletnim doświadczeniem. Referat wprowadzający do tematyki budowania efektywnych relacji pomiędzy nabywaniem wiedzy i rozwijaniem umiejętności językowych w kształceniu przedmiotowo-językowym pt. „Rola uczenia się z tekstu w budowaniu kompetencji językowych oraz wiedzy przedmiotowej na kierunkach neofilologicznych” wygłosiła prof. dr hab. Halina Chodkiewicz, kierownik Zakładu Języka Angielskiego oraz koordynator i opiekun naukowy konferencji.

W konferencji uczestniczyło trzydziestu nauczycieli akademickich z ośmiu ośrodków przygotowujących przyszłych filologów w Polsce - uniwersytetów i szkół wyższych. Wśród prelegentów i gości byli przedstawiciele Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie, Nauczycielskich Kolegiów Języków Obcych w Siedlcach, w Sandomierzu i w Rzeszowie oraz pracownicy dydaktyczni In-

Adres do korespondencji: Małgorzata Dąbrowska, Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, ul. Sidorska 95/97, 21-500 Biała Podlaska, e-mail: malda@vp.pl

stytutu Neofilologii i Studium Języków Obcych PSW w Białej Podlaskiej.

Obok spektrum zagadnień związanych z wprowadzeniem nowego systemu Krajowych Ram Kwalifikacji oraz podnoszeniem jakości kształcenia na polskich uczelniach wyższych, tematyka tegorocznej konferencji obejmowała następujące problemy:

- budowanie wiedzy, umiejętności i postaw studentów jako kluczowych kategorii w kształceniu przyszłych filologów,
- integracja wiedzy przedmiotowej o literaturze i kulturze z ukierunkowaną pracą nad językiem obcym,
- rozwijanie kompetencji leksykalnej, gramatycznej i socjokulturowej,
- umiejętne wykorzystywanie wiedzy i umiejętności językowych w tłumaczeniach,
- promowanie postaw autonomicznych i rozwijanie umiejętności pracy własnej studentów,
- kształcenie postaw i kompetencji społecznych studentów.

Wystąpienia i dyskusje odbywały się w ramach dwóch równoległych sesji plenarnych i prac czterech grup roboczych, podczas których dokonywano diagnozy i ewaluacji bieżącej sytuacji w szkolnictwie wyższym oraz podejmowano próby poszukiwania rozwiązań dydaktycznych wspomagających pracę i efektywność wszystkich podmiotów zaangażowanych w złożony proces edukacyjny i zmiany zachodzące w szkołach wyższych.

W ramach pierwszego z wyżej wymienionych zakresów tematycznych, prof. Halina Chodkiewicz w swoim wystąpieniu wiele uwagi poświęciła problematyce uczenia się z tekstu, które stanowi główną formę aktywności studenta w przyswajaniu wiedzy przedmiotowej z zakresu językoznawstwa ogólnego i stosowanego, literatury i kultury wybranego obszaru językowego oraz wspomaga rozwijanie i osiąganie satysfakcjonującego stopnia biegłości językowej. Izabela Dąbrowska, autorka kolejnego referatu pt. „Sylabus jako podstawa doskonalenia procesu rozwijania wiedzy, umiejętności i postaw w kształceniu neofilologicznym w świetle wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji”, skoncentrowała się na nowej metodologii konstruowania programów nauczania oraz przygotowywania sylabusu według wymogów KRK. Przedstawiła zarówno trudności, jak i wyzwania stojące przed dydaktykami dążącymi do osiągnięcia sukcesu w projektowaniu i realizacji programu kształcenia przedmiotowego.

Swoim referatem pt. „Kompetencje językowe w nauczaniu historii Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych na poziomie studiów licencjackich filologii angielskiej”, Ewa Fiutka i Agata Harasimiuk zapoczątkowały dyskusję możliwości nauczania języka przez treść, czy integracji wiedzy kulturowo-literackiej z pracą nad językiem i rozwijaniem sprawności językowych na studiach filologicznych. Na podstawie praktycznych ćwiczeń autorki ukazały możliwości łączenia zadań przyswajania merytorycznej wiedzy faktograficznej z rozwijaniem

kompetencji leksykalno-gramatycznej studentów. Beata Kiersnowska i Ewa Witczyńska w wystąpieniu pt. „Język mniej obcy niż kultura. Rola treści kulturowych w nauczaniu języków obcych” podkreśliły liczne zalety wprowadzania elementów koncepcji CBI-CLIL oraz pozytywny odbiór opartych na niej zadań przez studentów.

W ramach tego samego bloku tematycznego wystąpiła również Marta Popławska, autorka referatu pt. „Nauczanie literatury amerykańskiej na studiach neofilologicznych – cele, wyzwania, możliwości”. Zasygnalizowała potrzebę wprowadzania zmian w istniejących programach nauczania literatury oraz stosowanych metodach i procedurach pracy na zajęciach ze studentami, tak aby w motywujący sposób umożliwić im skuteczne przyswajanie wiedzy przedmiotowej w powiązaniu z nauką języka. Barbara Struk w referacie „Literatura dziecięca w rozwoju umiejętności czytania w języku obcym ważki temat w kształceniu neofilologa” skupiła się na wykorzystaniu prozy i poezji na lekcjach języka angielskiego w szkole podstawowej. Przedstawione przez nią wyniki badań ankietowych wykazały niepokojący brak zaangażowania nauczycieli i rodziców w rozbudzanie zainteresowania dzieci literaturą, która niewątpliwie stanowi cenne źródło autentycznego języka niezbędnego w procesie budowania umiejętności komunikacyjnych w języku obcym. Z uwagi na fakt, iż zdiagnozowane postawy świadczą o niedocenianiu wielorakich korzyści płynących z obcowania dziecka z tekstem literackim, autorka podkreśliła potrzebę zapoznania studentów neofilologii z tym problemem. W ostatnim w tym cyklu wystąpieniu pt. „Rola krótkich opowiadań satyrycznych Michaiła Zoszczenki w nauczaniu języka rosyjskiego i literatury” Wanda Kubiak zwróciła uwagę na potrzebę wykorzystywania tekstów literackich jako źródła wiedzy o kulturze, historii, światopoglądzie, obyczajach i mentalności rodzimych użytkowników danego języka.

Wiele praktycznych propozycji doskonalenia kompetencji leksykalno-gramatycznych przedstawiły autorki referatów w ramach kolejnego – trzeciego bloku tematycznego. Małgorzata Krzemińska-Adamek w artykule pt. „Testowanie rozmiaru wiedzy leksykalnej studentów neofilologii – możliwości i problemy” zajęła się problematyką tempa rozwoju leksyki i pomiarem rozległości wiedzy słownikowej oraz wpływem predyspozycji indywidualnych uczących się. Autorka przedstawiła przykładowe testy sprawdzające receptywną i produktywną wiedzę leksykalną. Larysa Grzegorzewska w swoim artykule pt. „Czy istnieje związek pomiędzy inteligencją a strategią uczenia się gramatyki?” poświęciła również wiele uwagi zagadnieniu roli różnic indywidualnych w osiąganiu sukcesu w nauce języka obcego. Autorka skupiła się przede wszystkim na badaniu związków, jakie mogą zachodzić między inteligencją a indywidualnym podejściem do uczenia się gramatyki. Możliwości urozmaicenia zajęć językowych i zwiększenia skuteczności przyswajania

nowego słownictwa, w tym kształtowania kompetencji leksykalnej studentów neofilologii, omówiły Edyta Klimiuk i Urszula Szalast-Bytys w swoim referacie pt. „Заучиваем новые слова и расширяем словарный запас, czyli kilka uwag o nauczaniu obcojęzycznej leksyki”. Autorki zaprezentowały chwyt metodyczne i ćwiczenia wspierające proces akwizycji języka obcego.

Rozważania tej sekcji tematycznej zakończyła dyskusja możliwości umiejętnego wykorzystywania wiedzy i umiejętności językowych w tłumaczeniach. Dyskusję rozpoczęła Katarzyna Tymoszuk. W swoim referacie pt. „Dydaktyka translacji na studiach filologicznych I stopnia w obliczu Krajowych Ram Kwalifikacji” autorka opisała aktualny stan, perspektywę i nowe wyzwania w nauczaniu zasad i technik tłumaczenia na studiach filologicznych pierwszego stopnia. Podjęła też próbę analizy wtycznych KRK, zwłaszcza możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, przy zastosowaniu wybranych modeli rozwijania kompetencji translatorskiej studentów. Z kolei Katarzyna Oszust w wystąpieniu pt. „Kilka refleksji o tłumaczeniu w procesie nauczania języka rosyjskiego” podjęła próbę analizy i oceny przydatności ćwiczeń przekładowych jako narzędzi wykorzystywanych dla celów współczesnej dydaktyki języka rosyjskiego. Autorka wykorzystała propozycje zawarte w najnowszych seriach edukacyjnych, podręcznikach i materiałach pomocniczych do nauki języka rosyjskiego.

Część czwarta dotyczyła szeroko dyskutowanej problematyki promowania autonomii i rozwijania umiejętności organizacji pracy własnej uczącego się, w tym studenta neofilologii. Aktualność tych zagadnień wynika z przyjętych w roku akademickim 2012/13 rozwiązań i wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji, akcentujących potrzebę promowania postaw samodzielności i przejmowania odpowiedzialności za własny proces uczenia się. W swoim wystąpieniu pt. „Punktacja ETCS a realne obciążenie studentów pracą. Próba weryfikacji” Cezary Michoński skupił się na jakości kształcenia na studiach wyższych oraz możliwościach takiego projektowania programów studiów licencjackich, które może wspierać studentów w procesie uczenia się. Autor podjął próbę zbadania faktycznego obciążenia studenta pracą w zestawieniu ze stosowanym systemem punktacji ECTS, wykazując istnienie licznych rozbieżności. Joanna Kozak-Solarz w wystąpieniu pt. „Film dydaktyczny w nauczaniu języka obcego (rosyjskiego)” przedstawiła poznawczą, językową i motywacyjną wartość wykorzystania filmu dydaktycznego jako techniki aktywizującej studentów do pracy nad językiem. Autorka podkreśliła konieczność dostosowania metod pracy nauczyciela w odpowiedzi na wyzwania współczesnego, multimedialnego świata.

W ramach tego samego bloku tematycznego, Anna Kalbarczyk i Iwona Wińska w referacie pt. „Nagrywanie własnych wypowiedzi w języku angielskim jako forma rozwijania sprawności mówienia oraz promowania autonomii ucznia” skoncen-

trowały się na problemach rozwijania umiejętności sprawnej i skutecznej komunikacji ustnej w języku obcym. Autorki zaproponowały stosowanie techniki nagrywania własnych wypowiedzi jako rozwiązania umożliwiającego uczniowi przeprowadzanie autokorekty popełnianych błędów, a dzięki temu podnoszenia samooceny i podwyższania poziomu umiejętności językowych. Następnie Ewa Lewicka-Mroczek i Jarosław Krajka w wystąpieniu pt. „Student jako badacz – w kierunku wspierania pracy badawczej w kształceniu neofilologicznym” skupili się na wyzwaniach i problemach związanych z rozwijaniem innowacyjnych zachowań i postaw niezależności u studentów przygotowujących prace magisterskie. Autorzy wskazali na trudności w kształtowaniu postaw badawczych i wynikających z nich relacji między promotorem a magistrantem w uczelniach wyższych.

W swoim artykule pt. „Rozwijanie kompetencji strategicznej i indywidualnej gotowości do uczenia się przez całe życie w kształceniu neofilologicznym” Małgorzata Dąbrowska podkreśliła znaczenie ukierunkowywania i zachęcania studentów do świadomego budowania repertuaru indywidualnie dobranych komunikacyjnych strategii osiągnięć oraz celowego pogłębiania własnej wiedzy metakognitywnej i samoświadomości. Autorka przedstawiła te działania jako kluczowe w procesie rozwijania umiejętności skutecznego porozumiewania się w języku obcym i istotne w kształtowaniu zdolności do samodzielnej kontynuacji nauki po ukończeniu studiów wyższych. W ostatnim z wystąpień pt. „Prasa obcojęzyczna w nauczaniu języka obcego” Elżbieta Struczyk-Doluk omówiła korzyści płynące z wykorzystania tekstu nieliterackiego w rozwijaniu kompetencji językowej i komunikacyjnej. Autorka w szczególności skupiła się na różnorodnych technikach pracy z tekstami prasowymi zarówno podczas zajęć, jak i w pracy własnej studenta.

Ostatnie dwa wystąpienia tego bloku poświęcono zagadnieniu formowania postaw w kształceniu neofilologicznym. Dyskusję rozpoczęła Sylwia Walenciuk referatem pt. „Kształtowanie kompetencji wychowawczej studentów w procesie nauczania języka rosyjskiego”. Autorka podjęła próbę wyjaśnienia znaczenia pojęcia ‘kompetencja wychowawcza’ i jej komponentów składowych. Podkreśliła wartość pracy nad rozwijaniem interakcyjnych i społecznych umiejętności oraz etycznych zachowań uczących się. W końcowym wystąpieniu pt. „Kształtowanie postaw społecznych studentów i nauczycieli języka obcego wobec uczniów z zespołem Aspergera i innymi pokrewnymi zaburzeniami ze spektrum autyzmu” Anna i Daniel Sawczukowie poruszyli niezwykle istotny problem pracy z uczniem niedostosowanym społecznie lub z tzw. ‘ukrytą niepełnosprawnością społeczną’, w tym cierpiącym na Zespół Aspergera. Autorzy postulowali potrzebę fachowego i wielostronnego przygotowania nauczycieli i wykładowców do pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Dyskusje i debaty zakończył Dyrektor Instytutu Neofilologii PSW prof. dr hab. Roman Lewicki, który w swoim wystąpieniu podkreślił wagę praktycznego dostosowywania programów kształcenia i modyfikowania oferty edukacyjnej w zależności od potrzeb i wymagań zmieniającej się rzeczywistości oraz w odpowiedzi na oczekiwania studentów, ich potencjalnych pracodawców i dynamicznie zmieniające się realia rynku pracy.

Podsumowując, podczas konferencji poruszano przede wszystkim potrzebę łączenia celów nauczania przedmiotów praktycznych z celami nauczania treści przedmiotów akademickich o charakterze teoretycznym. Zaakcentowano konieczność zmian w programach studiów neofilologicznych poprzez zastosowanie nowych, skutecznych metod, strategii, technik i form pracy. Wszystkie te działania

mają na celu wspieranie studentów w procesie uczenia się języków obcych, wzmocnienie ich zachowań autonomicznych oraz promowanie mobilności edukacyjnej i zawodowej we współczesnej, zjednoczonej Europie. Osiągnięciu tych celów sprzyjają też postawy otwartości oraz odpowiednie, wieloaspektowe przygotowanie nauczyciela i wykładowcy akademickiego, zdolnego do świadomego rozwijania wiedzy i kształtowania pożądaných umiejętności oraz społecznych zachowań uczniów i studentów. Przemyślany, prawidłowo zaplanowany i przeprowadzony proces nauczania może bowiem zmotywować młode pokolenia do stawiania sobie nowych celów, do dalszego rozwoju i samokształcenia przez całe życie w kontekstach zarówno formalnych, jak i nieformalnych.

A REPORT FROM THE ALL-POLAND METHODOLOGICAL CONFERENCE "DEVELOPING KNOWLEDGE, SKILLS AND ATTITUDES IN NEOPHILOLOGICAL EDUCATION – QUESTIONS AND CHALLENGES"

Social Dissertations, Issue 1 (VII), 2013

Małgorzata Dąbrowska, Izabela Dąbrowska

Pope John Paul II State School of Higher Education in Biała Podlaska

Dąbrowska M., Dąbrowska I. (2013), *A report from the All-Poland Methodological Conference "Developing knowledge, skills and attitudes in neophilological education – questions and challenges"*. Social Dissertations, 1 (VII), p. 161-164

The changes introduced recently in many European systems of higher education induce Polish experts in diverse fields and specializations to re-think their policy, set new goals and objectives, modernize teaching principles and construct new syllabuses. For neophilologists, today's search for new solutions in education implies the necessity to enhance the quality of teaching foreign languages in our country, adjust it to meet the current EU standards and requirements, as well as standardize the interpretation of graduates' results, especially if they come from countries with different teaching traditions. Numerous questions and challenges arise from the need to improve the effects of both teaching and learning. Thus, language teachers and academic teachers in Poland need to reconsider real possibilities of developing their students' practical skills to use a foreign language fluently and effectively in everyday communication, as well as facilitate successful acquisition of socio-linguistic and socio-cultural knowledge within a chosen language area. In fact, the specificity of instruction in language studies creates many complex problems of a theoretical and practical nature; these are related to both the content of academic courses and didactic plans at advanced levels.

All of the above mentioned issues were raised during the methodological conference organized for the second time by the Institute of Neophilology, Pope John Paul II State School of Higher Education in Biała Podlaska. Many aspects of the teaching profession at an academic level, varied teaching and learning problems, as well as questions encountered by both a contemporary academic teacher and a philology student were posed by its participants. The conference was held on the premises of our Institution on September 28th, 2012. The organizers' intent was to invite university and college teachers, teachers from vocational schools of higher education, and also those working in high schools and preparing pupils for their final school-leaving exams and fu-

ture BA studies. The conference participants focused not only on the dilemmas of effective transfer of academic knowledge; they also paid special attention to a number of questions of how to enhance the process of expanding students' professional expertise and how to enrich their repertoire of practical competences and life skills. They discussed the problems of developing students' communicative competence, promoting learners' initiative, and reinforcing attitudes of independence in language work. Special emphasis was placed upon the issues of training future teachers as well as translators.

The conference was opened by the Rector of the Pope John Paul II State School of Higher Education in Biała Podlaska Prof. Mieczysław Adamowicz, who wished the participants fruitful work and satisfying discussion results. Its proceedings were honoured with the presence of Prof. Maria Wysocka from the English Institute – the University of Silesia. As an honorary guest, she gave a plenary speech on the problems of developing the second language learner's communicative competence, and shared her rich educational knowledge and teacher training experience with all gathered in the hall. Another, equally vital introductory paper focusing on the subject matter of building correlations between knowledge acquisition and effective development of linguistic skills in content and language integrated learning (CLIL) was presented by Prof. Halina Chodkiewicz, the Chair of the PSW English Department, coordinator and supervisor of the conference.

The conference attracted thirty academic teachers from eight Polish neophilological centres - universities and colleges. Among the speakers there were representatives of Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, University of Silesia in Katowice, Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, University of Social Sciences and Humanities in Warsaw, teacher training colleges in Siedlce, Sandomierz and Rzeszów. Last but not least, it was attended by several academic teachers from the Institute of Neophilology as well as the PSW Foreign Languages Department. Apart from the issues related to the introduction of the National Qualifications

Address for correspondence: Małgorzata Dąbrowska, Pope John Paul II State School of Higher Education in Biała Podlaska, Sidorska 95/97, 21-500 Biała Podlaska, e-mail: malda@vp.pl

Framework (KRR) and the enhancement of teaching standards in Polish institutions of higher education, the subject matter of this year's conference comprised the following:

- developing students' knowledge, skills and attitudes as the key categories in educating future philologists,
- integrating language work into cultural and literary content,
- developing lexical, grammatical and socio-linguistic competences,
- promoting skilful use of linguistic knowledge in translation,
- promoting students' autonomy and independence,
- developing learners' social competences.

The conference presentations and discussions were held in two separate plenary sessions and four morning and afternoon groups. In particular, the speakers made an attempt to diagnose and evaluate the current state of higher education in Poland. They also joined in the discussion of new teaching solutions aimed at enhancing the tasks of everyone involved in the complex process of educating students and enforcing new requirements in education.

Within the first conference session, Prof. Halina Chodkiewicz concentrated on the issue of learning from text, which constitutes the student's main form of activity in acquiring linguistic, literary, and cultural content, as well as contributes to language development at an advanced level. Izabela Dąbrowska, the author of the next presentation entitled "Syllabus as the basis of enhancing the process of developing students' knowledge, skills and attitudes in neophilological education in the light of the National Qualifications Framework requirements" focused on the new methodology of designing teaching programmes and constructing functional syllabuses. She also discussed difficulties and challenges facing academic teachers who want to succeed in preparing and carrying out course programmes.

Ewa Fiutka and Agata Harasimiuk continued investigation into an area of the possibilities of teaching foreign languages and developing linguistic competences in history courses on Great Britain and the United States at the BA level. They presented practical solutions to blending factual knowledge with lexical and grammatical tasks. Also, the following presentation given by Beata Kiersnowska and Ewa Witczyńska emphasized the role of cultural focus in the teaching of foreign languages. They discussed numerous benefits of putting the *CBI-CLIL* instruction into practice and stressed the positive reception of content-based language tasks among the philology students surveyed in their study.

Within the same considerations went the speech delivered by Marta Popławska, who signalled the need for modifying the existing literature syllabuses as well as teaching methods and procedures. She concentrated on the problem of motivating students to effectively acquire both literary content and language skills. In the same vein, Barbara Struk

referred to the importance of introducing primary school children to English prose and poetry, with the aim of promoting their reading skills in particular. She presented the results of her research study which showed a worrying tendency of both teachers and parents to avoid using literature in English instruction, and upbringing in general. She emphasized the lack of appreciation of teaching and learning opportunities offered by authentic literary texts, and pointed to the need for popularizing teaching practices based on the use of foreign language literature. The author of the last presentation within this session Wanda Kubiak focused on the possibilities of utilizing short satirical stories by Michail Zoszczenko in teaching the Russian language and literature. She also drew the audience's attention to the need for exploiting various literary texts as an extensive source of information about native speakers' mentality, worldview and cultural knowledge, as well as their history, traditions and customs.

The authors of the following papers, presented within the third thematic session, proposed numerous practical ways of improving students' lexical and grammatical competences. In her presentation, Małgorzata Krzemińska-Adamek discussed a number of questions related to the problem of testing students' lexical knowledge. In particular, she focused on the speed of vocabulary growth and the role of individual differences in the process. She also presented example tests which could be administered in order to investigate students' receptive word knowledge and check their productive use of vocabulary. Subsequently, Larysa Grzegorzewska explored potential correlations between intelligence and individual approaches to, as well as strategies of, learning grammar. Furthermore, she investigated the role of individual variables in successful language learning. In their paper, Edyta Klimiuk and Urszula Szalast-Bytys referred to the challenge of developing philology students' lexical competence. They discussed numerous possibilities of diversifying syllabuses in order to add variety to language classes and increase the effectiveness of learning new lexical items. Last but not least, the authors presented several methodological tricks and practical tasks helpful in the process of foreign language acquisition.

The debate within this section ended with a discussion of the possibilities of competent use of language knowledge and skills in translation. In her presentation, Katarzyna Tymoszuik described the current state, future prospects and new challenges in the teaching of translation principles and techniques at the BA level. She also carried out an analysis of the main guidelines of the National Qualifications Framework, paying special attention to the question of accomplishing the intended educational effects. To achieve her aim, she referred to selected theoretical models of developing students' translating competences. The last presentation given by Katarzyna Oszust focused on the use of translation

in the process of teaching Russian. The author made an attempt to analyze and assess the value of selected translation exercises commonly used as tools which can facilitate successful accomplishment of the goals and objectives of the present-day Russian language didactics. She assessed a number of proposals found in many Russian coursebooks and other educational materials.

The fourth conference session was devoted to the widely debated issues of promoting the learner's autonomy and independence in language learning. The relevance of the subject matter is closely related to the new solutions and requirements initiated by the National Qualifications Framework (KRR) in the academic year 2012/2013. These accentuate the need for promoting the self-reliance attitude and willingness to take responsibility for one's own learning. In his speech, Cezary Michoński focused on the quality of teaching in today's institutions of higher education and discussed a number of possibilities of designing Bachelor's degree syllabuses to facilitate the learning process. The author made an attempt to assess the PSW students' actual workload in relation to the current ECTS system. The next speaker Joanna Kozak-Solarz presented the cognitive, linguistic, and motivational value of didactic films used in the language classroom as an effective technique stimulating students to learn foreign languages. The author stressed the necessity to constantly adjust teaching methods and techniques to the requirements and challenges of the contemporary world of modern multimedia.

Within the same thematic session, Anna Kalbarczyk and Iwona Wińska focused on the problems of developing students' oral communicative skills which are necessary to produce language fluently and effectively interact with other users of the target language. They presented a number of benefits of recording one's own utterances in and beyond the classroom. In particular, the authors highlighted the usefulness of the technique as an instrument enabling students to take more responsibility for their own learning, develop self-correction skills, strengthen self-esteem, and advance language proficiency. Ewa Lewicka-Mroczek and Jarosław Krajka, the authors of the next presentation on promoting students' autonomy in learning, concentrated on challenges and problems arising in the process of writing MA projects. In particular, they drew the audience's attention to those problems which may be rooted in the relationship between a supervisor and a student writing his/her master's thesis. Much of the authors' focus was also put on a supervisor's difficulties forming students' inquisitive research-oriented attitudes. They discussed the possibilities of involving students' in creative and innovative activities, as well as stimulating learner independence.

In her article, Małgorzata Dąbrowska focused on a number of questions related to the tasks of developing students' strategic competence, promoting their independence in learning and communication,

and supporting individual readiness for life-long learning. The author emphasized the importance of instructing students how to consciously enrich their repertoires of achievement-oriented communication strategies. She also stressed the need for guiding and encouraging students in the process of expanding their metacognitive knowledge and developing self-awareness. Elżbieta Struczyk-Doluk concentrated on the role of using newspapers and magazines in teaching foreign languages. She discussed a number of benefits a well-thought-out use of non-literary texts may bring to the language classroom and presented a variety of techniques that could be applied in and beyond the classroom to develop language learners' communicative competence.

The last two presentations within the final conference session were devoted to the issues of forming appropriate attitudes in neophilological education. Sylwia Walenciuk, the author of the first paper, initiated a discussion on the possibilities of expanding students' pedagogic competence. She made an attempt to define the term and present its components. In the context of teaching Russian as a foreign language, she emphasized the value of developing students' interactional and social skills, and accentuated the importance of promoting their ethical behaviour across different situations. The authors of the other paper, Anna i Daniel Sawczuk, raised an important question of teaching socially maladjusted students and learners diagnosed as suffering from Asperger's Syndrome or other so-called 'latent social disabilities'. They emphasized the need for professional and comprehensive teacher training where proper attention is given to adequate methods and techniques of helping pupils as well as students with special educational needs.

The discussion ended with a presentation given by the Director of the PWS Institute of Neophilology Prof. Roman Lewicki. In the closing paper, he stressed the necessity for, and the importance of, practical orientation in higher education, which results in flexible adjustments of teaching programmes and syllabuses, and implies ongoing modification of courses on educational offer. As the author emphasized, this must be done in response to the requirements of the dynamically changing economic and market realities in Poland and abroad, as well as both students' and their prospective employers' needs and expectations.

Summing up, the conference was a great occasion for the PSW academic teachers and their guests to discuss a number of essential problems in language education. First and foremost, the participants highlighted the need for integrating the teaching and learning aims of Practical English courses with the objectives accomplished within theoretical academic courses. They also accentuated the necessity for ongoing change in neophilological curricula and syllabuses, and emphasized the need for applying effective methods, techniques, strategies, and forms

of language work. All the changes and activities are to support and assist students in the process of learning foreign languages. They are to develop and reinforce students' autonomy and promote their academic, professional, and personal mobility in the contemporary European Union. In order to achieve the above mentioned goals, language teachers and lecturers should adopt appropriate attitudes and enjoy a good, comprehensive education. They

should be well-prepared for facilitating the learning process, developing their students' knowledge and skills, and building a repertoire of desired forms of social and ethical behaviour. The well-thought-out, planned, and appropriately accomplished teaching process may motivate young people to set and pursue new goals, refine and advance their skills, and self-educate in both formal and informal learning contexts.